

לְקַדְּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּזִמְנֵי הַהוּא, כְּדִי שְׂיִמְצֵא הַדְּמוּת הַהִיא בְּצִיּוּר שְׁלֵם כְּרֵאוּי.

אָמַר רַבִּי חֲיִיא, בֵּא רְאָה, כְּמָה גְדוּלִים הֵם מַעֲשֵׂיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהָרִי הָאֲמֵנוֹת וְהַצִּיּוּר שֶׁל הָאָדָם הִיא כְּמוֹ הָעוֹלָם, וּבְכֹל יוֹם וְיוֹם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹרֵא עוֹלָמוֹת, וּמְזוּנָג זְוֹנָגִים כֹּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֵאוּי לוֹ, וְהוּא צִיֵּר אֶת דְּמוּתָם טָרָם בּוֹאֵם לְעוֹלָם.

בֵּא רְאָה, שְׂאֵמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֵת אָדָם, וְכִי סֵפֶר הָיָה לוֹ? אֵלֹא פֶרְשׁוּהָ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְאָה לְאָדָם הִרְאֵשׁוֹן דּוֹר דּוֹר וְדוֹרָשׁוֹ וְכוּ'. אֵיךְ הִרְאָה לוֹ? אִם תֹּאמַר שֶׁרְאָה בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ שֶׁהֵם עֲתִידִים לְבֹא לְעוֹלָם כְּמִי שֶׁרְוָאָה בְּחֻכְמָה מֵהַיָּבָא לְעוֹלָם - לֹא כֵּן, אֵלֹא רְאָה בְּעֵינָיו אֶת כָּלֵם, וְאוֹתָהּ הַדְּמוּת שֶׁעֲתִידִים לַעֲמֹד בָּהּ בְּעוֹלָם, אֶת כָּלֵם הוּא רְאָה בְּעֵינָיו. מֵהַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁמִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, כֹּל הַנְּפִשׁוֹת הַעֲתִידוֹת לַעֲמֹד בְּבִנְיַת הָאָדָם, כֹּלֵן עוֹמְדוֹת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָהּ הַדְּמוּת מִמֶּשׁ שֶׁעֲתִידוֹת לַעֲמֹד בָּהּ בְּעוֹלָם.

כְּמוֹ כֵּן כֹּל אוֹתָם הַצְּדִיקִים, אַחַר שִׁיּוּצָאִים מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כֹּל הַנְּפִשׁוֹת עוֹלוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לָהֶם דְּמוּת אַחֲרַת לְהַתְּלַבֵּשׁ בָּהּ כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּעוֹלָם הַזֶּה. מִשּׁוּם כֵּן כָּלֵם עוֹמְדִים לְפָנָיו, וְרְאָה אוֹתָם אָדָם הִרְאֵשׁוֹן בְּעֵינָיו.

וְאִם תֹּאמַר, שְׂאֵחַר שֶׁרְאָה אוֹתָם לֹא עָמְדוּ בְּקִיּוּמָם - בֵּא וְתִרְאָה, כֹּל דְּבָרֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵם בְּקִיּוּם וְעוֹמְדִים לְפָנָיו עַד שִׁיּוּרְדִים לְעוֹלָם. כְּמוֹ זֶה כְּתוּב (דְּבָרִים כ"ט) כִּי אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנֹו פֶה

לְקַדְּשׁ גְּרַמְיָה בְּהֵהוּא זְמַנָּא בְּגִין דִּישְׁתַּכַּח הֵהוּא דִּיוֹקְנָא בְּצִיּוּרָא שְׁלִים כְּדָקָא חֲזִי.

אָמַר רַבִּי חֲיִיא תֵּא חֲזִי, כְּמָה אֲנוּן רַבְרַבִּין עוֹבְדוּי דְקַדְּשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּהָא אוּמְנוּתָא וְצִיּוּרָא דְבַר נָשׁ אִיהוּ כְּגוּוּנָא דְעֵלְמָא, וּבְכָל יוּמָא וְיוּמָא קַדְּשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּרִי עֵלְמָא מְזוּנָג זְוֹנָגִין כֹּל חַד וְחַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיה, וְהוּא צִיֵּיר דִּיוֹקְנֵיהוּן עַד לֹא יִיתוּן לְעֵלְמָא.

תֵּא חֲזִי, דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם. וְכִי סֵפֶר הָוָה לִיה. אֵלֹא אוּקְמוּהָ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַחֲמִי לִיה לְאָדָם הִרְאֵשׁוֹן דִּר דִּר וְדוֹרָשׁוֹ וְכוּ'. הִיאֵךְ אַחֲמִי לִיה, אִי תִימָא דְחֻמָּא בְּרוּחַ קַדְּשָׁא דְאֲנוּן זְמִינִין לְמִיתֵי לְעֵלְמָא. כְּמֵאן דְחֻמָּא בְּחֻכְמָתָא מֵה דִּיִּיתֵי לְעֵלְמָא. לָאו הָכִי, אֵלֹא חֻמָּא בְּעֵינָא כְּלָהוּ. וְהֵהוּא דִּיוֹקְנָא דְזְמִינִין לְמִיקָם בִּיה בְּעֵלְמָא כְּלָהוּ חֻמָּא בְּעֵינָא, מֵאִי טַעֲמָא בְּגִין דְמִיּוּמָא דְאֵתְבָרִי עֵלְמָא כְּלָהוּ נִפְשָׁאן דְזְמִינִין לְמִיקָם בְּבִנְיַת נָשָׁא כְּלָהוּ קִיּוּמִין קָמִי קַדְּשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּהֵהוּא דִּיוֹקְנָא מִמֶּשׁ דְזְמִינִין לְמִיקָם בִּיה (דף צא ע"א) בְּעֵלְמָא.

כְּגוּוּנָא דָּא כֹּל אֲנוּן צְדִיקֵיִיא בְּתַר דְנִפְקִין מֵהֵאִי עֵלְמָא כְּלָהוּ נִפְשָׁאן סִלְקִין, וְקַדְּשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲזַמִּין לוֹן דִּיוֹקְנָא אַחֲרָא לְאֵתְלַבֵּשׁ אֵהוּ כְּגוּוּנָא דְהוּוּ בְּהֵאִי עֵלְמָא, בְּגִין כֵּן פְּלָהוּ קִיּוּמִין קָמִיה וְחֻמָּא לוֹן אָדָם הִרְאֵשׁוֹן בְּעֵינָא.

וְאִי תִימָא בְּתַר דְחֻמָּא לוֹן לֹא קִיּוּמִי בְּקִיּוּמֵיהוּ. תֵּא חֲזִי כֹּל מְלוּי דְקַדְּשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּקִיּוּמָא אֲנוּן וְקִיּוּמוֹ קָמִיה עַד דְנִחְתּוּ לְעֵלְמָא. כְּגוּוּנָא דָּא כְּתִיב, (דְּבָרִים כ"ט) כִּי אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנֹו פֶה וְגו', הָא אוּקְמוּהָ דְכְּלָהוּ

וגו'. הרי פרשוה, שכל בני האדם שעתידיים להיות בעולם, כלם נמצאו שם.

כאן יש להסתכל, שהרי כתוב את אשר איננו פה וגו', ומשמע אלו [כלם] שיצאו מאותם שעמדו שם, משום שכתוב עמנו היום, ולא כתוב עמנו עומד היום. אלא ודאי [כאן] כלם עמדו שם, אלא שלא נראו לעין, משום כף כתוב עמנו היום אף על גב שלא נראו. ואם תאמר, מה הטעם לא נראו כאן כמו שנראו לאדם הראשון שראה אותם עין בעין, והרי כאן ראו יותר? אלא כאן, כשנתנה תורה לישראל, מראה אחר ודרגות עליונות. היו רואים ומסתכלים עין בעין, והיו משתוקקים להסתכל ולראות בכבוד רבונם, ומשום כף ראו את הכבוד העליון של הקדוש ברוך הוא לכדו ולא מאחר.

ועל כן, כל בני האדם שעתידיים לעמד בעולם, כלם עומדים לפני הקדוש ברוך הוא באותן הדמיות ממש שעתידיים לעמד בהן. זהו שכתוב (תהלים קלט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך וגו'. גלמי ראו עיניך, מה הטעם? משום שדמות אחרת עליונה היתה כזה, ומשום כף כתוב (שם יח) ומי צור זולתי אלהינו, מי הציר הטוב שציר [שכולל] הכל [זה עם זה] כמו הקדוש ברוך הוא?.

דבר אחר פי מי אלוה - זה סוד הדבר, שהרי אל הוא כלל שנקלל מכל הדרגות. ואם תאמר שאל הנה היא דרגה אחרת, משום שכתוב (שם) ואל זעם בכל יום? בא ראה, שהרי אין אל מפלעדי ה' שאינו לבדו, ולא נפרד לעולמים, ועל כן כתוב (שמואל ב-ב) כי מי אל מפלעדי ה' וגו'. ומי צור וגו', שהרי צור

בני נשא דזמינין למיהוי בעלמא כלהו אשתכחו תמן.

הבא אית לאסתפללא דהא כתיב את אשר איננו פה וגו' ומשמע הנהו (בלהו) דיפקון מאנון דקיימו תמן, בגין דכתיב עמנו היום ולא כתיב עמנו עומד היום. אלא ודאי (הבא) בלהו קיימו תמן אלא דלא אתחזו לעינא, בגין כף פתיב עמנו היום אף על גב דלא אתחזון.

ואי תימא מאי טעמא לא אתחזון הכא כמה דאתחזון לאדם הראשון דחמא לון עינא בעינא, והא הכא אתחזי יתיר. אלא הכא כד אתייהיבת אורייתא לישראל חיזו אחרא ודרגין עלאין הוו חמאן ומסתפללאן עינא בעינא והוו תאיבין לאסתפללא ולמחמי ביקרא דמריהון, ובגין כף חמו יקרא עלאה דקדשא בריה הוא בלחודוי ולא מאחרא.

ועל דא כלהו בני נשא דזמינין לקיימא בעלמא כלהו קיימי קמי קדשא בריה הוא באנון דיוקנאן ממש דזמינין לקיימא ביה הדא הוא דכתיב, (תהלים קלט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך וגו'. גלמי ראו עיניך. מאי טעמא בגין דדיוקנא אחרא עלאה הוי כהאי ובגין כף פתיב, (תהלים יח) ומי צור זולתי אלהינו. מאן צייר טב דצייר (דכליל) פלא (דא ברא) בקדשא בריה הוא.

דבר אחר פי מי אלוה, דא רזא דמלה דהא אל כללא הוא דאתפליל מפלהו דרגין, ואי תימא דהא אל איהו דרגא אחרא בגין דכתיב (תהלים ז) ואל זעם בכל יום. תא חזי, דהא לית אל מפלעדי יי דלאו איהו בלחודוי ולא אתפרש לעלמין. ועל דא כתיב, (שמואל ב-ב) כי מי אל מפלעדי יי וגו', ומי צור וגו'